

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS

SPRENDIMAS Nr. 2022/10.1.

2022-10-14, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – **Rūmai**) Profesinės etikos taryba (toliau – **PET**) išnagrinėjo Mariaus Mažeikos (toliau – **Pareiškėjas**) skundą dėl architektės Jurgitos Šniepienės (toliau – **Atsakovas**) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų (toliau – **Skundas**).

Skundas išnagrinėtas ir sprendimas priimtas 2022-10-14 vykusio PET posėdžio metu. Nagrinėjant Skundą ir priimant sprendimą dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius (pirmininkas), Andrius Bakšys, Dainius Čepurna, Donatas Laucius, Kęstutis Lupeikis, Vaida Cromley. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, PET sekretoriaus funkcijas posėdyje atliko Lietuvos architektų rūmų (toliau – Rūmai) teisininkas Justas Laurinčiukas. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu teikė Pareiškėjas ir Atsakovas.

I. Pareiškėjo Skundo ir paaiškinimų esmė

Rūmai 2022-07-07 gavo Pareiškėjo Skundą, kuriuo Pareiškėjas kreipėsi dėl Atsakovo profesinės etikos. **Skunde dėl Atsakovo profesinės etikos Pareiškėjas nurodė:**

1. 2018 m. įsigijo statinį-parduotuvę, kurią planavo rekonstruoti į komercinės ar gyvenamosios paskirties statinį. 2018 m. gegužės mėn. kreipėsi į Atsakovą ir susitarė dėl jos teiktinų projektavimo paslaugų sąlygų ir kainos, buvo sudarytas rašytinis įgaliojimas Atsakovui atstovauti Pareiškėją reikalingose institucijose. Anot Pareiškėjo Atsakovas žadėjo, kad statybą leidžiantis dokumentas bus gautas per 2-3 mėnesius.
2. Prasidėjus Pareiškėjo iniciatyva pradėtai bylai Kauno apylinkės teismo Kauno rūmuose dėl žemės sklype įregistruotų statinių išregistravimo anot Pareiškėjo Atsakovas nesiėmė jokių veiksmų teikti susitartas projektavimo paslaugas, Pareiškėjas skunde nurodė chronologine tvarka jo manymu reikšmingus įvykius jam teikiant projektavimo paslaugas, akcentavo, kad pagal gautas pastabas jos buvo ištaisytos tik 2021 m. vasario mėn.
3. Pareiškėjas nurodo, kad dėl gautų pastabų ištaisymo tik 2021 m. vasario mėn. jis patyrė apie 3500 EUR žalą. Žalą grindžia tuo, kad jam teko mokėti įvairius nekilnojamojo turto mokesčius, kol buvo teikiamos projektavimo paslaugos įsigaliojo naujas infrastruktūros plėtros turto mokestis, kuris jam buvo apskaičiuotas 2600 Eur dydžio, nes anot Pareiškėjo, jeigu statybą leidžiantis dokumentas būtų buvęs išduotas iki 2021 m. sausio šio mokesčio prievolė jam nebūtų taikoma.

2022-10-14 PET posėdžio metu Pareiškėjas teikė paaiškinimus.

Pareiškėjas akcentavo, kad Atsakovas nepagrįstai vilkino projektavimo paslaugų teikimą, nurodė, kad nebuvo laikytasi žodinio susitarimo su Atsakovu, nes pastarasis piktnaudžiavo savo, anot Pareiškėjo, nepagrįstai ilgomis atostogomis, nors galėjo sparčiau vykdyti žodiškai susitartą projektavimo paslaugų teikimą.

II. Atsakovo paaiškinimų esmė

2022-07-21 Atsakovas pateikė paaiškinimus raštu, kuriuose nurodė:

Atsakovas savo paaiškinimus pateikė su išdėstytais motyvais, patvirtino, kad buvo sudarytas žodinis susitarimas su Pareiškėju dėl projektavimo paslaugų teikimo 1000 Eur vertės su 300 Eur avanso sumokėjimo sąlyga. Pareiškėjas buvo informuotas, kad reikalinga atlikti avarinės būklės nustatymo aktą, tačiau jis su tuo nesutiko. Nuolat teikė užduotis dėl projektavimo paslaugų apimties keitimo, Atsakovas chronologiškai išsamiai nurodė, kaip teikė projektavimo paslaugas Pareiškėjui, nurodė aplinkybę, kad buvo teikiamas taikos

sutarties projektas su nepriimtinais sąlygomis, vertina, kad Pareiškėjas tokiais veiksmais tiesiog siekia išvengti tolesnio mokėjimo už atliktas paslaugas. Nurodo, kad statybą leidžiantis dokumentas buvo išduotas 2021-07-13, todėl laikytina, kad ji savo paslaugas suteikė Pareiškėjui. Su nurodytais skunde pažeidimais nesutinka, nes nurodo, kad projektavimą vykdė atsakingai.

2022-10-14 PET posėdžio metu Atsakovas paaiškino, kad:

Akcentavo, kad tik po 4 mėnesių, kai buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, Atsakovas gavo reikalavimą kompensuoti 3500 EUR žalą, o paskui taikos sutartimi dar buvo siūlymas susitarti dėl 1000 EUR kompensavimo. Jai buvo teikiami Pareiškėjo grasinimai, kad neįgyvendinus jo reikalavimų dėl tariamos žalos ir jo sumokėto mokesčio atlyginimo, jis kreiptis į kitas institucijas dėl Atsakovo veiksmų.

III. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėjas nurodė, jog Atsakovas galimai pažeidė Etikos kodekso 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.9. taikymo atvejį, t.y. „*Visi architektūros paslaugų teikėjai atlieka savo darbą profesionaliai, kompetentingai, rūpestingai ir stropiai.*“ bei 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.12. taikymo atvejį, t. y.: „*Visi architektūros paslaugų teikėjai, prieš pradėdami derybas dėl sutarties pasirašymo parengti projektą ar atlikti kitą su savo profesija susijusį darbą ir žinodami arba pagrįstai pasiteiravę galintys sužinoti, kad tam pačiam klientui arba esamam ar būsimam vartotojui ir tam pačiam projektui ar su architekto profesija susijusiam darbui tuo pačiu metu yra paskirtas kitas architektūros paslaugų teikėjas, įsipareigoja apie tai informuoti tą kitą paslaugų teikėją.*“

IV. Sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo Skundą, išklausė Pareiškėjo, Atsakovo ir Atstovo paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

- a. Tarp Pareiškėjo ir Atstovo buvo sudarytas žodinis susitarimas dėl projektavimo rangos darbų atlikimo;
- b. Pareiškėjas savo patirtą žalą vertina sumokėtų mokesčių forma.

V. Sprendimo argumentai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 10 str., PET yra Rūmų organas, kuris nagrinėja Rūmų narių drausmės bylas dėl architektų profesinės veiklos etikos kodekso pažeidimų. Taigi, PET sprendžia Atsakovo, kaip atestuoto architekto, profesinės etikos laikymosi klausimus. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2008-01-07 nutarime yra pažymėjęs, kad įstatymų leidėjas pagal Konstituciją turi įgaliojimus įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad asmenys, besiverčiantys tam tikra valstybės kontroliuojama profesija, *ex lege* priklausytų tam tikrai asociacijai, užtikrinančiai šios profesijos savivaldą, *inter alia* vienodus profesinės etikos standartus ir jų laikymosi priežiūrą. Būtent tokie įgaliojimai yra suteikti Rūmams, kuriuose profesinės etikos ir jų laikymosi priežiūros funkcijos Architektų rūmų įstatymu yra pavestos PET. Taigi PET, vertindama skundžiamo architekto elgesio atitikimą Kodekso nuostatoms vadovaujasi ne tik teisės aktais ir teisės doktrina: profesinės etikos laikymasis reiškia ne tik teisės, bet ir vienodų profesinės etikos standartų, laikymąsi. PET, veikdama savo kompetencijos ribose, vertina Atsakovo elgesio atitikimą Kodekso nuostatoms (profesinės etikos standartų laikymąsi), kurios be visa ko įpareigoja architektą vykdant profesinę veiklą ne tik laikytis teisės aktų, bet elgtis sąžiningai, taip pat ne tik formaliai, ypač atsižvelgiant į jų esmę, laikantis teisės aktų, įvertinant savo profesinės veiklos poveikį.

Pareiškėjo nurodytų Architektūros paslaugų teikėjų Europos etikos kodekso (toliau – Kodekso) nuostatų esmė – visi architektūros paslaugų teikėjai atlieka savo darbą profesionaliai, kompetentingai, rūpestingai ir stropiai.

PET nariai padarė išvadą, jog vertinant tarp Pareiškėjo ir Atsakovo sudarytą žodinį susitarimą iš abiejų šalių paaiškinimų bei pateiktos medžiagos vertintina, kad Atsakovas pakankamai atsakingai atliko savo pareigas prieš užsakovą, Atsakovas nebuvo perėmęs užsakovo statytojo teisių ir pareigų, o veikė tik įgaliojimo, kuris yra vienašalis sandoris, bei žodinio susitarimo pagrindu, atstovaudamas Pareiškėją reikalingose institucijose, siekiant gauti statybą leidžiantį dokumentą, kuris galiausiai buvo išduotas, Pareiškėjas pats savo iniciatyva ne kartą keitė užduotis Atsakovui, kas ir galėjo sąlygoti ilgesnį statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesą. Tai, kad Pareiškėjas tik po Atsakovo atliktų darbų ir išduoto statybą leidžiančio dokumento išdavimo pareiškė reikalavimus dėl tariamai patirtos žalos sumokėtų mokesčių forma Atsakovui, nėra vertintina kaip Atsakovo neteisėti ar etiką pažeidžiantys veiksmai, ar nuo Atsakovo valios priklausančios aplinkybės, nes žodinio susitarimo metu dar nebuvo žinoma apie tokio mokesčio įsigaliojimą ir apskaičiavimo tvarką. Laikytina, kad Atsakovas, kaip architektūros paslaugų teikėjas atliko savo darbą pakankamai profesionaliai, kompetentingai, rūpestingai ir stropiai, todėl jo veiksmuose nėra etikos pažeidimo sudėties dėl minto principo taikymo pažeidimo kaip ir dėl 4 principo 4.12. taikymo atvejo, nes nėra nustatyta pagal pateiktą informaciją PET, jog buvo paskirtas kitas architektūros paslaugų teikėjas. PET, apibendrintai įvertinusi tai, kas išdėstyta, nustatė, kad Atsakovas nepažeidė Kodekso 3 principo 3.9 taikymo atvejo ir nepažeidė Kodekso 4 principo 4.12 taikymo atvejo.

VI. Profesinės etikos tarybos sprendimas

PET, vadovaudamasi PET nuostatų 50 p., Kodekso nuostatomis ir svarstymo metu nustatytų aukščiau nurodytų aplinkybių visuma bei pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nutarė, kad architektė Jurgita Šniepienė **nepažeidė** Kodekso 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.9 taikymo atvejo (vienbalsiai), **nepažeidė** Kodekso 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.12 taikymo atvejo (vienbalsiai).

Posėdžio pirmininkas

Darius Juškevičius

Posėdžio sekretoriaus funkcijas atliekantis

Justas Laurinčiukas